

אחפש את ספיד החינוך!?

עלון חינוכי שבועי ע"י ארגון שבילים

מאמר 21

היסודות - פרק 3

החוויה הביתית [פרק ראשון]

נקודות למחשבה

בשבילי חינוך הנוער בדורנו

נכתב בסייעתא דשמיא ע"י

הרב אלחנן קרביץ

ארגון שבילים – כל אחד והשביל שלו

מחבר החוברות רבי המכר - מה את מחפשת??? / מה אתה מחפשת???

להצטרפות לרשימת התפוצה

שאלות, הארות ותגובות shvilim@okmail.co.il

שבילי

כל אחד והשביל שלו

היסודות – פרק 7

החוויה הביתית

[פרק ראשון]

כמקשה אחת יחד עם האהבה, עם החיבה, עם המחמאות, בא היסוד הנוסף שעליו עומד כל הבית, כל החיבור בין הורים לילדים, בין הילדים עצמם, והוא החוויה הביתית, אווירת שמחה האופפת את הבית, בכל יום, בכל עת ובכל שעה. וזה עוד לפני הנושא של החוויה בקיום המצוות. עצם החוויה בבית, השמחה הביתית, אין לתאר ולשער את ערכה ביסודות הבית. וכבר כתב אחד מהראשונים (כל בו, סי' עה הלכות אישות) 'אשר ברא ששון ושמחה - רצה לומר לכבודו, שכבוד השם בשמחת הנפש כדי שתהיה מוכנת לקבל מהודו. כי היגון סותם מקום הנפש והיא מחיצה מפסקת בינה לבין אלוקיה, שאין ראוי לאדם שיכעוס רק שיקבל גזירת השם מאהבה, שכל מי שנותן מחשבת היגון בליבו קרוב לכפור בשם יתברך, הלא תראה שאין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות אלא מתוך שמחה וזהו כבודו יתברך'.

מדוע כל כך חשוב החוויה בבית, היכן זה משפיע עד כדי כך שזה אחד מהיסודות החשובים. שמעתי לפני כמה שבועות [בהקשר אחר] מהמחנך הרב פנחס ברייער שליט"א הסבר פשוט ונפלא: אנחנו יודעים שכל מה שאדם לומד, קורא, מכניס לשכל, אם הוא לא יחזור על הדברים, זה ישכח. כמו שנכנס כך גם יצא. כבולעו כך פולטו. אבל, מה שאדם מכניס אל הלב, אל הרגש, לעולם לא יצא, ולעולם לא ישכח. [זה הסיבה מדוע נשים זוכרות יותר דברים מההיסטוריה, מפני שהן חוו את הדברים עם הרגש ולא רק עם השכל, מה שאין כן אצל הגברים, זה בכלל לא נחוה עם הלב, אלא הדבר נחרט בתודעה כעוד דבר שצריך לזכור, ועם הזמן זה נשכח].

אפשר לראות זאת אצל אנשים חילוניים, שכאשר מגיע חג החנוכה הם אוכלים סופגניות, וכאשר מגיע חג פורים הם חוגגים משלוחי מנות, בליל הסדר הם אוכלים מצות, בחג השבועות הם אוכלים עוגות גבינה, בראש השנה הם אוכלים את כל הסימנים, אומרים את יהי רצון שנהיה לראש ולא לזנב, וזה אפילו שבתוך החג הם נסעו ברכבם אל המשפחה בכדי לחגוג יחד, ה' ירחם, רח"ל, ולמה? מפני שזכרונות אלו נחרטו להם בלב, ברגש, ולעולם הרגש אינו יוצא, אבל כל הנושא התורני, האלוקי, יתכן מאוד שהם שמעו על כך בבית הספר, בהרצאות, אבל רק כלימוד, כמידע, וזה נשכח עם הזמן. [זו גם הסיבה, שהרצאה עם הומור, דרשה המתובלת עם משלים ומעשיות, משפיעה עמוק יותר, מפני שהיא נכנסת גם אל הלב. ולכן, מי ששמע שיעור תורה או קרא עלון חינוכי בנושא מסוים שדיבר אליו, מומלץ מאוד שמיד יתרגם את זה לשפת המעשה, שיקח משהו קטן מתוך המכלול ויחל לעשותו, כי אם לא יתורגמו הדברים למעשה, הרי שהם נשארו כמידע בלבד, ואם הזמן זה ישכח].

לפי זה אנו מבינים היטב, כמה חשוב שכל הבית יהיה במצב תמידי של חוויה. שהתקשורת בבית תהיה מתוך מצב של שמחה, עם חינוך תמידי על הפנים! כאשר אמא אומרת לבת שלה משפט שיגרת: שרה"ה, בואי עכשיו למטבח, אוכלים ארוחת ערב. אפשר לומר זאת ביובש, ואפשר לומר זאת עם חיוך, עם מנגינה, עם מוזיקת רקע הבוקעת מהסלון, אין ספק

שמשפט הנאמר עם חיוך – הוא נכנס אל הלב, והוא מחבר את הילד להורים [עוד יורחב בעתיד, התועלת המרובה שיש באמירה עם חיוך, כיצד זה משדר עוצמה, סמכות, בגרות, בעלות. וכיצד בכוחה להשכיח כעסים, לבטל יכוחים, למנוע חיכוכים]. כאשר דולקת בבית מוזיקה, רגועה, שמחה, האווירה בבית יוצרת חיבור בין האחים, כי הרגש עובד, הלב פועל, ושם נאספים הדברים, וחודרים, ונשארים שם לנצח.

זו גם אחת הסיבות שאנו ממליצים מאוד להורים, מגיל קטן, להרגיל את הילדים לעמוד על יד אמא בזמן הדלקת נרות שבת – קוראים יקרים, שימו לב היטב, לעמוד על יד אמא בשעה זו, בשקט בשקט, כולם מסתכלים על אמא, על תפילותיה, על דמעותיה, זה חוויה רגשית בלתי רגילה, וזה ייחרט לנצח, הילד מתחבר אל השבת ברגש, בשמחה. ואף אם חלילה וחס אחד מהילדים יצא מהשורה, התמונה של אמא מדליקה נרות תצרוך בנשמתו לנצח [כידוע לצערנו מאותם שעזבו את הדרך] ובעזרת ה' עוד נרחיב בענין זה במאמרים על שבת...

אין זה סוד, שאדם שמח יש לו יותר חשק לעשייה, ואילו כאשר אדם עצוב, מריר, הרצון לעשייה פוחת ויורד [כידוע כמה משקיעים בתי החולים בליצינים רפואיים, ואירגוני החסד בערבי שמחה בבתייהם של חולים, ל"ע]]. רק בית שדואג לשמחה תמידית, לאווירה קלילה, הומור, יכול לצפות לראות את ילדיו **חפצים לעשות, לעמול, להתקדם**. [נכמובן שבעקבות כך הילדים לא יצטרכו לחפש להם חוויות באופנים שונים במקומות משונים עם חברים שונים, וד"ל].

השמחה והחוויה סובבות את כל מעגל השנה, החל סתם כך בימות החול ונמשך לכל שבתות השנה, וכמובן בכל חג וחג. בזמנים הללו מחויבים ההורים לדאוג כפליים לכך שהילד יאהב את הימים הללו, ירצה שהם יבואו, ולא חלילה להיפך. ננסה **בשבוע הבא** לתת על קצה המזלג מעט דוגמאות מעשיות בענין זה. כמובן, בשבוע הבא נגיש רק טעימות קלות להבנת הענין, ואם ירצה השם, לפני כל חג וחג, נשתדל באותה עת להזכיר את הענין ולהגיש בפני הקוראים כלים מעשיים כיצד להפוך את החג לחוויה, למשהו שלא ישכח לנצח, שיכנס עמוק עמוק לזכרונות הילדות האהובים. וכמו כן, גם בענין השבת, בשבוע הבא נגע רק בקצה המזלג, ואי"ה עוד יבואו סדרת מאמרים בענין השבת, ובהם נגיש בפני הקוראים סדרה ובה כלים מעשיים כיצד אפשר להפוך את השבת מנגע לעונג. [כאן ההזדמנות של ההורים להפנות שאלות הקשורות לשבת קודש. וכן כל מי שיש רעיונות מעשיים לגבי הפיכת השבת למקור הברכה והחוויה, בכדי שנוכל להרחיב במאמרים עתידיים בנושא זה החשוב לכולנו].

בהצלחה!!!

נשמח מאוד לשמוע תגובות מקוראי החוברות
מה את מחפשת??? / מה אתה מחפשת???

ספיל ציבורי

מתאבלות הקוראים - כל אחד והספיל life

לכבוד עורך המאמרים הדברים נפלאים כרגיל, והלוואי שנזכה להוות דוגמה טובה. ואם נזכה, לפחות לא להזיק. וכמו שכתבתם צריך להתפלל על כך. ובמיוחד שאף אחד לא מתכוון חלילה לדרך לא טובה.

=====

לכבוד...

לגבי הנידון אם להחמיא לבנות על היופי. כאיש העוסק בחינוך, דעתי, שכמו שביקורת צריכה להיות על מעשה ולא על מהות, לדוגמה: במוצאי שבת השתוללת והפרעת לאחותך להכין שיעורים. ולא: אתה תמיד ילד מפריע, וכולם משתגעים ממך. כך בדיוק גם במחמאה, המעשה ולא האדם. יופי לא תלוי במעשה. כן ניתן לציין יופי של בגד מסוים או של אביזר שער. כמובן בצורה צנועה. כגון: המשקפיים הללו הולמות אותך ונותנות לך מראה מבוגר וחכם...

=====

לכותב המאמרים שיחי'

מחמאה גדולה מגיעה גם לכם על החשיבה הכללית והירידה לפרטים. כי לפעמים מביאים רעיון מבורך אבל לא נותנים כלים מעשיים איך להוריד את זה לחיי המעשה. אני שמה לב שבכל העלונים כולם אתם ממש דואגים לא לדבר גבוהה גבוהה אלא ממש לרדת אל העם העסוק ורודף, התחרותי והמנותק ולהחזיר אותנו לתפקיד האמיתי שלנו כהורים.. יישר כח גדול ושה' ישמח אתכם בכפל כפליים..

=====

לכותב המאמרים....

אי אפשר הפעם לא להגיב ולשפוע מחמאות (כנות וממוקדות...) לאחר קריאת המאמר המעולה על ענין כה חשוב... יישר כח על הדברים, בכל פעם אני מוצאת נקודות להתחזק ולהתחדש.

לכל אחד יש תחומים בהם צריך יותר חיזוק ושינוי - תחומי חולשה.. וישנם תחומי חוזק... התוכן העשיר נוגע בכל פעם ברבדים חדשים, ברור כי כאשר עוסקים בעניינים הדורשים שיפור - תרומתו עצומה. אך גם כאשר הדברים עוסקים בתחומי החוזק שלנו, התרומה לא פחות חשובה, זה נותן כח להמשיך להשקיע... (ולא תמיד אנו מודעים לעוצמת המעשים / המילים שלנו והעלון נותן עוד חיזוק לכל התפקיד הגדול הזה.. היותנו הורים) אנו מתפעלים מהמעין הנובע שלא יבש, הולך ומתגבר מפעם לפעם הדברים נכתבים בשפה בהירה, דוגמאות מעשיות וחיבור למציאות.

ברכתנו להמשך שפע וזכות להמשיך להשפיע וכל התוצאות הנזרעות-לזכותכם נצברות...

=====

לכבוד כותב החוברת **מה את מחפשת???**

קניתי את החוברת לבת שלי שבסמינר, אך לפני כן עברתי עליה, לראות שאכן היא תואמת את שאיפותי ורצונותי. אני מוכרחה להודות, שאני בטוחה שהחוברת נתנה לי הרבה יותר ממה שהיא תתן לבת שלי, שאבתי ממנה כוחות אדירים להתמודדויות החיים, ומילאתי עצמי בבהירות בעבודתי היומיומית בחיים, יחד עם החן המיוחד של הסיפור הנמשך לאורך כל החוברת. אני ממליצה לכל אחת ואחת לקנות **לעצמה** את החוברת, ואני בטוחה שכל נער ונערה איש ואשה ימולאו בכלים מעשיים ובאנרגיות חיוביות כאשר יקראו את החוברת... [דרך אגב, מאז קראתי את הנספחים שבסוף החוברת, הפעלתי כמויות של מכונות להנפקת שטרות...]

הקב"ה ישלם לכם שכרם מן השמים, ותמשיכו בעשייתכם הברוכה